

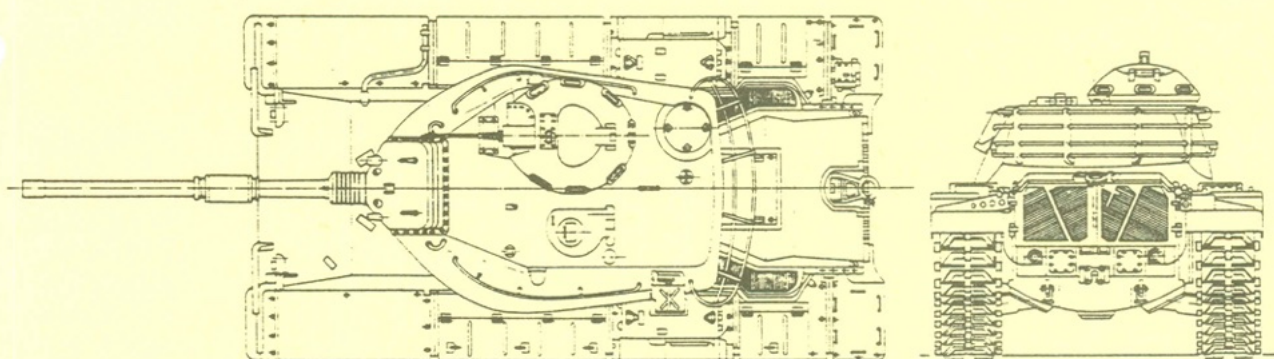
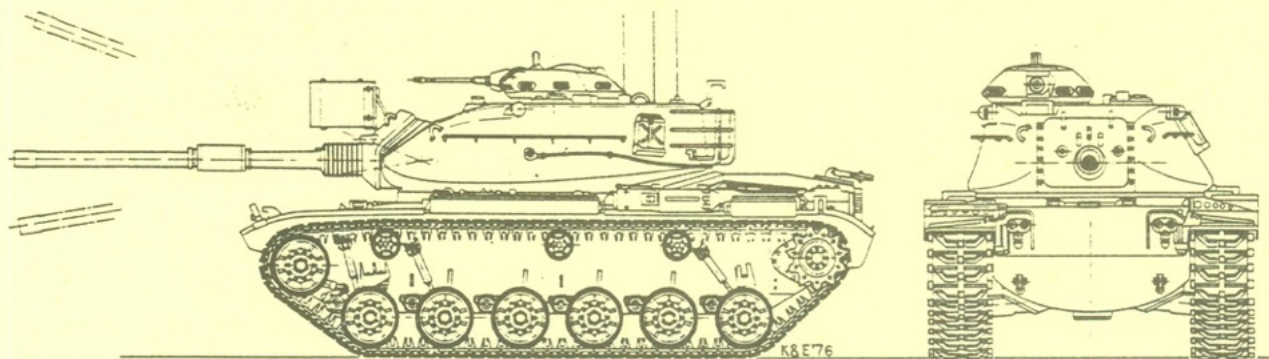
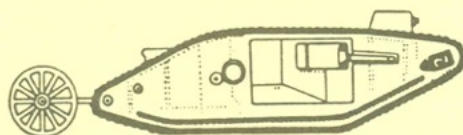
DE TANK

tweemaandelijks orgaan, TWENOT

DUTCH ARMOUR ASSOCIATION

postbus 357 - 8000 aj ZWOLLE

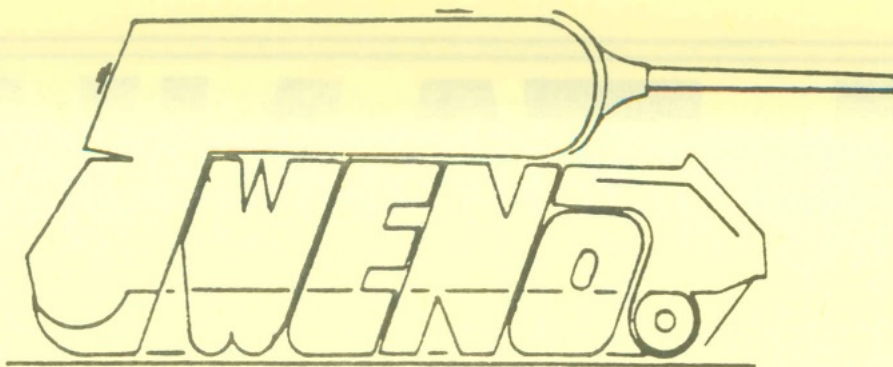
THE NETHERLANDS

M-60A1 M.B.T., U.S.A.

NUMMER, **85**

Augustus 1990

BESTUUR:

Voorzitter : Rob Evers
Secretaris : Johan Groen
Vice-voorzitter : Joop v.d. Weerden
Penningmeester : Kees Blijleven
Jeugdzaken : Jan Frankema
Lid : John Janse

REGIOCOORDINATOREN:

Noord-Holland : Jan van Veen
Noord : Jan Veenstra
Midden : Gert Mons
Zuid-West : Jan Verhulst
Zuid-Oost : Vacant !!

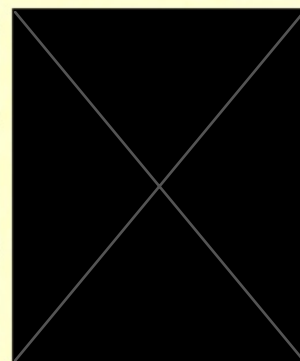
ADRESSEN:

Secretariaat:

Jeugdzaken :

Redactie :

Postbank :

: 3026112

t.n.v. TWENOT
HeilooContributie : t/m 18 jr: f. 12,50
> 18 jr: f. 18,--

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden. In de rubriek Vraag en Aanbod kunnen de leden niet-commerciële advertenties plaatsen.

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKELEN EN/OF AFBEELDINGEN IS ZONDER SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN DE REDACTIE NIET TOEGESTAAN !

RECTIFICATIE

Hierbij moet ik tot mijn spijt bekennen dat er door mij wat fouten gemaakt zijn in het stuk van Frits Weisfelt over de ombouw van het HVSS Sherman loopwerk. Frits, hiervoor mijn verontschuldigingen!!

1* bij b. moet zijn: het loopwerk van Tamiya's 1:32 M4A3E8

2* Bij GROTE STEUNROLLEN moet zijn: zeer goed bruikbaar zijn de dubbele rollers van Tamiya's M48 (5 paar per voertuig)

3* Bij C op pagina 10 bij D moet zijn: diameter grote steunrollen (ex M47 = 9,8:2=4, 9+4,1=9,0 mm ofwel 10,9 mm vanaf de romp-onderzijde.

N.B.: Bij gebruik van andere steunrollen dan hier vermeld en bij gebruik van Italeri romp, zelf deze maten bepalen volgens bovenstaande methode. Voor plaats in het horizontale vlak zie tekening. De plaats van de boogie-ophanging komt volgens opmeten aan de echte tank op 16,5 mm onder spatbord, =2,1 mm boven romp-onderzijde. Dat is op het kantje af!. Ik heb dit opgelost door de assen die in de boogie-bussen passen, dwars door de romp te laten lopen, als het ware op de bodem liggend aan de binnenzijde.

4* Bij BOOGIEBEVESTIGING: wordt: de weggezaagde platte lip die van de boogie naar rompbodem liep, heb ik vervangen door een schuin lopende strip van 0,4 mm breed en 0,38 mm dik. Niet conform de werkelijkheid (zie foto 887-35) maar wel stevig.

5* Verder is het niet m/m maar mm.

Hopende dit naar ieders tevredenheid verbeterd te hebben, groet uw redacteur u allen.

VERENIGINGSNIEUWS

VERSLAG VAN DE BIJEENKOMST TE KRALINGSEVEER OP 9 JUNI J.L.

De bijeenkomst was zoals altijd goed bezocht en heel gezellig. Wel moet ik opmerken dat de leden over het algemeen wat later kwamen, zodat het geheel wat trager op gang kwam dan andere keren. Er waren ongeveer 50 personen aanwezig (volgens de presentielijst 36), die veel handel hadden meegebracht. Tijdens de uren voor het vergadergedeelte werd er flink gehandeld en geruild. Na het vergadergedeelte trok een deel van de aanwezigen alweer snel op huis aan, zodat er aanmerkelijk minder mensen deelnamen aan de jurering van de modellen (jammer overigens!). Wel waren er deze keer veel inzendingen, 44 stuks. Als "Best of Show" werd gekozen een model in 1:35 van een Flakpanzer 38T, gebouwd door T. van Rijnberk uit Tiel (6 van de slechts 13 uitgebrachte stemmen). De dia-serie van John Janse die na het vergadergedeelte werd vertoond, kreeg veel belangstelling.

In het vergadergedeelte werden de volgende punten behandeld:

- Opening, deze keer door Joop v.d. Weerden omdat Rob Evers verhinderd was;
- Het voorstel om de contributie per 1 januari 1990 te verhogen naar f 20,- voor leden en f 15,- voor jeugdleden wordt zonder tegenwerpingen aangenomen;
- Nogmaals dank aan de heer Ruiter voor de perfecte organisatie van de excursie naar de Bernhardt-kazerne;
- Aanstelling van O. Berkhoudt en J. Verhulst als Kascontrolecommissie. Ze konden meteen aan het werk. In het verslag van de penningmeester leest u er meer over;
- De mogelijke deelname van TWENOT aan de Landelijke Modelbouwmanifestatie tijdens de komende herfstvakantie. Nadere mededelingen hierover volgen z.s.m.;
- Er zijn nog steeds decals met Nederlandse leeuw-tjes en tactische tekens verkrijgbaar bij de penningmeester;
- Rondvraag:
  - . Dhr. Hoevenaars: kan iemand hem helpen aan een BANDAI catalogus? Hij wordt op zijn wenken bediend.
  - . Dhr. De Grave : vraagt of iemand info heeft over het uniform dat werd gedragen door de Nederlandse hospitaalsoldaten in 1939/40. De heer Ruiter verwijst hem naar het O.C.M.G.D. in Crailoo
- Sluiting van het vergadergedeelte om 14.15 uur.

JOHAN GROEN.

MODELBOUW T I P:

Bij goede kantoorboekhandels is vloeibare rubber te koop van het merk HIKA. Dit kun je gebruiken om malletjes te maken van kleine onderdeeljes die je wilt nagieten. Bijvoorbeeld scharnieren van motorluiken, opliggende doppen van brandstoftanks (zoals op het motordek van een Sherman), de oranje lichtjes op de voorspatborden van de Leopard 2 (deze lichtjes worden namelijk op veel meer voertuigen van de KL toegepast), etc.

Op het voorwerp waarvan je een rubbervorm wilt maken breng je met een penseel een dunne laag vloeibaar rubber aan. Het rubber wordt bij het drogen donkerder. Wanneer de eerste laag gedroogd is, wordt de volgende en zonodig nog meerdere lagen aangebracht, totdat de mal stevig genoeg is. Eventueel kun je er van afval plastic een soort bakje omheen maken, waardoor de mal een mooie rechthoekige vorm krijgt. De penseel kun je met water of kwastreiniger weer schoonmaken. Het betreffende onderdeel kun je gieten met plastic dat is opgelost in vloeibare lijm (Bison verdunner). Je kunt dit net zo dik of dun maken als je zelf wilt door meer lijm of meer afval plastic toe te voegen. Het laat zich goed bewaren in een lege jampot.

VERENIGINGSNIEUWS

Tijdens de vergadering van 9 juni j.l. hebben Otto Berkhout en Jan Verhulst de kascontrole over 1989 uitgevoerd. Ze hebben de boeken accoord bevonden. Hieronder volgt het financiële verslag van uw penningmeester.

BALANS

	1989	1988		1989	1988
Giro	4270,-	5893,-	Overschot		
Bouwdozen, te verkopen	300,-	82,-	vorige jaren	2071,-	1980,-
Decals, te verkopen	150,-	150,-	dit jaar	304,-	91,-
Foto-archief	PM	PM		-----	-----
Beursmateriaal	PM	PM		2375,-	2071,-
Verenigingsarchief	PM	PM	Vooruit ontv. contr.	1440,-	3093,-
Schrijfmachine	PM	PM	Nog te betalen	953,-	961,-
Nog te ontvangen	48,-				
	-----	-----		-----	-----
	4768,-	6125,-		4768,-	6125,-

RESULTATEN

	1989	1988		1989	1988
Secretariaatskosten	690,-	227,-	Contributie	5530,-	5467,-
Kosten TANK	5811,-	4402,-	Verlotingen	45,-	142,-
Modelbouwwedstrijd	200,-	150,-	Verkoop bouwdozen	1160,-	165,-
Bijeenkomsten	180,-	790,-	Overige verkopen	19,-	245,-
Abonnementen	--	200,-	Rente	218,-	214,-
Excursies	- 148,-	340,-	Advertenties	75,-	175,-
Kosten foto-archief	- 50,-	--			
Kosten Beursmateriaal	--	150,-			
Diversen	60,-	58,-			
Overschot lopend jaar	304,-	91,-			
	-----	-----		-----	-----
	7047,-	6408,-		7047,-	6408,-

Onze vereniging heeft in 1989 financieel goed gedraaid. Het jaar werd afgesloten met een positief saldo ad. f 304,- waardoor ons "eigen vermogen" steeg naar f 2375,- Dit is bijna 50 % van het balanstotaal en dat is heel wat meer dan menig bedrijf kan zeggen.

Laten we de verschillende bedragen eens langs lopen: de acceptgiro's voor de contributie 1990 zijn vrij laat verstuurd en daardoor zijn de bedragen op Giro en Vooruit ontvangen contributie lager dan op het eind van 1988. Inmiddels is echter alle contributie ontvangen.

De uitgaven verschillen nogal van 1988. De kosten voor de TANK werden hoger doordat de drukker eveneens het gereedmaken voor verzending ging verzorgen. Hij deed dat uiteraard niet voor niets. Daarnaast kostte de ledenlijst welke in april aan iedereen werd toegezonden, ook enkele honderden guldens. De secretariaatskosten kwamen hoger uit doordat de acceptgiro's voor de contributie apart moesten worden verzonden in plaats van tegelijk met de december-TANK, zoals in 1988. Voor zaalhuur hebben we een stuk minder betaald dan in 1988. De locatie in Rotterdam kost f 60,- per keer en voldoet aan onze eisen. Aan excursies (Koblentz) en het foto-archief hielden we zelfs een bescheiden bedragje over.

De contributie nam door een kleine toename van het aantal leden ook iets toe. Verlotingen bleven helaas achter. Twee vergaderingen leenden zich er niet voor, maar ook werd er weinig beschikbaar gesteld voor verloting. Indien u bouwdozen of restanten daarvan, of boeken of tijdschriften hebt waar u geen belang meer in stelt, stelt u ze dan beschikbaar voor de verloting. Dat stimuleert de loten verkoop. De vereniging kan het geld goed gebruiken!
Een groot succes tenslotte was de grote verkoop van bouwdozen tijdens de tweede vergadering van 1989.

Het beeld voor 1990 ziet er ongeveer hetzelfde uit. We zijn naar een andere drukker gegaan, waardoor de TANK er beter uitziet, maar ook iets duurder wordt. Per aflevering komt hij op circa f 1000,- Dat is dan ook de reden dat de contributie voor 1991 iets verhoogd moet worden.

Mocht u vragen hebben over dit verslag, u kunt altijd bij mij terecht !

Kees Blijleven

AGENDA

- 17 augustus : Bijeenkomst Regio Noord-Holland
- 15 september : Bijeenkomst Regio Midden
- 21 t/m 23 sept.: Vlootdagen, Rotterdam
- 13 oktober : Ledenvergadering, CLUB-MODELBOUWKAMPIOENSCHAP, Rotterdam
- 11 november : Grote modelbouwdag Regio Midden
- 24 november : Vriendschapstreffen met I.M.M. in Mook

Denkt u vooral aan het CLUB-MODELBOUWKAMPIOENSCHAP op 13 oktober a.s.! Hoe meer deelname, desto leuker en gezelliger deze dag zal worden! Begin nu reeds te bouwen, of kijk uw bestaande modellen-collectie eens na en kies er de modellen uit waarmee u dit jaar een gooi naar het kampioenschap gaat doen. Er kan er natuurlijk maar één per categorie winnen, maar u kunt allemaal meedoen. En meedoen geeft bijna net zoveel voldoening als winnen!!

MUTATIES

Nieuwe leden:

R. Mutschler, [redacted]
L. Nieuwenhuize, [redacted]
F. Vogel, [redacted]
E. Bouwense, [redacted]
R. Dalmeijer, [redacted]
J.F. van der Mey, [redacted]
T. de Haan, [redacted]
M. Zonneveld, [redacted], Jeugdlid.

Adreswijzigingen:

H.E. v.d. Kamp, wordt: [redacted]
R. Mosk, wordt: [redacted]
M. Drijber-Verhoef, wordt: [redacted]
J. Nijborg, wordt: [redacted]

VRAAG & AANBOD

Kees van Meel, [REDACTED] (s'avonds) heeft materiaal over de volgende Britse gevechtsvoertuigen: FV301 Light Tank (Vickers 24 tonner, 1945), FV302 SP op basis FV300 (1947), Cambridge Carrier (1945), CT 20 Oxford Carrier (1944), Coventry Armoured Car (1944). Het materiaal betreft foto's, fabriekstekeningen, ontstaansgeschiedenis en enkele tekeningen in 1:76. Hij zoekt iemand die meer weet over de CAPLAD (afmetingen, achterkant, etc.) en/of wil meedoen aan het bouwen van oermodellen in schaal 1:76, met als uiteindelijk doel het maken van mallen en het gieten van modellen.

Otto Berkhoudt, [REDACTED] ondervindt problemen bij het spuiten van zijn modellen. Hij schrijft: Nadat ik een model in de gewenste kleuren gespoten heb, ga ik het vernissen met matte vernis. Daarvoor gebruik ik Humbrol matt 40, Revell matt 2 of Glitsa. De Humbrol en Revell worden verdund met thinner 1:2, de Glitsa wordt met spiritus verdund. De vernis wordt met een Badger 220 en op 1 1/2 a 2 atm. op het model gespoten. Het ging altijd zonder problemen, bij de laatste modellen krijg ik echter een mat witte "frost"laag, die zich niet meer laat verwijderen.

Kan iemand mij zeggen hoe dit komt of wat ik fout doe??

Mario Wens, [REDACTED] biedt aan twee Bandai dozen (1:48), de Pz. WESPE, 105 mm. en een Flakpanzer IV Möbelwagen, elk f 12,=

Marcel Zonneveld, [REDACTED] zoekt een Daimler Scoutcar en een Deutscher Schützenpanzerwagen Sd.Kfz.250/3. Wie kan hem daaraan helpen. Marcel, mocht het niet lukken, kom dan op 13 oktober a.s. naar de ledenvergadering in Kralingseveer, daar vind je ze vast wel!

Theo Naus, [REDACTED] zoekt informatie over eventuele camouflagepatronen en markeringen voor de BMP-1, in gebruik bij de GSFG in de (ex-)DDR. Idem voor de BMP-1 in gebruik bij de NVA van de DDR.

REGIO NIEUWS

REGIO NOORD-HOLLAND

Vrijdag 17 augustus a.s. is er regio-avond bij Demis Brouwer, [REDACTED]

De regio-avonden in Noord-Holland staan bekend om hun gezelligheid! Sla deze avond dus niet over! Wilt u wel even bellen naar Demis of naar de regio-coördinator Jan van Veen? Dan zorgt Demis er voor dat er genoeg stoelen klaar staan.

REGIO MIDDEN

Maar liefst twee modelbouw gebeurtenissen in regio Midden, in goede samenwerking met IPMS-Regio Oost. Op 15 september en 11 november a.s. De eerste is een normale regio middag, de tweede is de jaarlijkse grote Modelbouw-Open dag. Dit jaar is een speciaal jaar, de Modelbouwclub Deventer bestaat 10 jaar en IPMS Regio Oost bestaat 5 jaar. Een prima gelegenheid dus om ook als TWENOT naar voren te treden. Daar moeten de leden wel zelf iets van maken, neem dus modellen, boeken en tijdschriften mee en zorg dat het een leuke en interessante middag wordt. Aanvang circa 14.30 uur.

Routebeschrijving:

Vanaf A1 afslag Deventer richting Raalte (N48) volgen. Bij de tweede stoplichten na de Technische Unie rechtsaf richting Holten (N344). Derde weg links (Oostriklaan) volgen en doorrijden tot bij de scholen (rechts van het water).

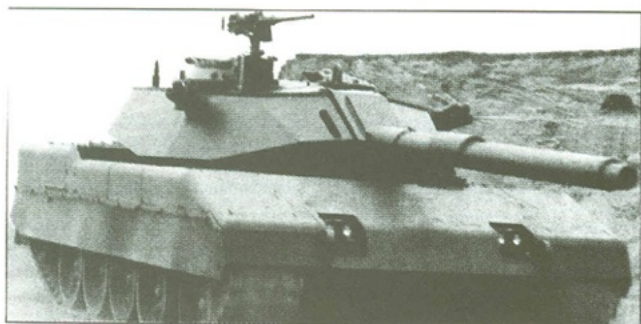
Voorbij deze scholen is het buurtcentrum 'De Polakkers'

Met het openbaar vervoer vanaf station Deventer buslijn 1 nemen naar Colmschate Deze bus stopt nabij het buurtcentrum 'De Polakkers'. Ook kan het met de trein naar station Deventer-Colmschate en van daar af te voet (via Oostriklaan) naar 'De Polakkers'.

NIEUWTJES * NIEUWTJES * NIEUWTJES * NIEUWTJES

Van T-54/T-55 naar JAGUAR.

In 1988 werd voor het eerst onthuld dat de Amerikaanse wapenfabrikant Cadillac Gage Textron en de Chinese National Machinery & Equipment Import and Export Corp. (CMEC) gezamenlijk de JAGUAR tank hadden ontwikkeld. Geen nieuw ontwerp,

maar een voortborduursel op en een actualisering van de T-54/T-55/Type 59. Door een ombouwprogramma zou deze verouderde tank weer in een moderne en geheel aan deze tijd aangepaste vechtmachine worden veranderd. Ook zou de JAGUAR nieuw gebouwd kunnen worden. Door het bloedige neerslaan van de studentenacties in Peking is de samenwerking tussen Cadillac en CMEC echter verstoord en daarom staan de Amerikanen er nu alleen voor.

De nadruk van het programma ligt nu vooral op conversie, aangezien veel landen de T-54/T-55 nog steeds in hun bewapening hebben. De JAGUAR krijgt, naast andere nieuwe snuffjes, een 105 mm. kanon met getrokken loop en een Marconi Command and Control System. Bij de nieuwe richtmiddelen is ook een laser afstandmeter. Hoewel de tank door de nieuwe pantsering zwaarder is dan de originele Type 59, zorgt zijn sterkere motor voor een hogere snelheid. (De Legerkoerier).

De Koninklijke Landmacht krijgt zo'n 5000 nieuwe viertonners van het type DAF YA4442. Met zijn dubbele achterwielen onderscheidt het voertuig zich van zijn voorganger, de YA4440. De krachtbron is een turbodieselmotor van 6,2 liter met een vermogen van 126 KW. Met de invoering van de YA4442, in maar liefst acht versies, komt er een definitief eind aan de actieve loopbaan van de oude één- en drietonners.

Ook zijn onlangs de eerste van 15 nieuwe DAF F95 trucks in ontvangst genomen. Deze gaan fungeren als trekker voor opleggers, geschikt voor twee pantservoertuigen met een totaal gewicht van 26 ton. Het vermogen van de F95 bedraagt 350 pk. DAF verzorgt eveneens de opleiding voor de chauffeurs van de trucks. (De Legerkoerier).

De Luchtmacht krijgt ongeveer 200 nieuwe vijf-tonners van het type YA 5444 DNT. Deze wagens hebben dezelfde krachtbron als de viertonners van de Landmacht.

De Landmacht heeft eveneens besloten tot de aanschaf van 255 nieuwe DAF YBZ 3300 DKX takelwagens. Deze zijn uitgerust met een Moelven takelinstallatie, hebben een vermogen van 248 KW (337 pk) en een uitschakelbare voorwielaandrijving.

De hydraulische Moelven-kraan heeft een hefcapaciteit van 26 tonmeter. Daarmee kan nu ook de motor van de Leopard-2 tank omhoog worden gehesen, een klus waar tot nog toe een bergingstank aan te pas moest komen.

Verder heeft het voertuig een hydraulisch bediende sleepinrichting en drie hydraulische lieren. De hoofdlier kan 20 ton trekken, terwijl de hulplier een capaciteit heeft van 9 ton. Vier steunpoten zorgen tijdens hijs- en bergingswerkzaamheden voor voldoende stabiliteit rondom. De aflevering van de voertuigen, waarvoor 152 miljoen gulden moeten worden neergeteld, is gepland in 1992 en 1993 (De Legerkoerier).

Italië gaat een nieuw pantserwielvoertuig in dienst nemen. Het is een 8x8 voertuig met een gewicht van 24 ton (gevechtsgereed). Zijn naam is BI CENTAURO en het is bestemd voor verkenning en anti-tank doeleinden. De ontwikkeling ervan was toevertrouwd aan het FIAT-IVECO/OTO-MELARA consortium. Opmerkelijk is de relatief zware hoofdbewapening, een 105 mm. kanon dat dezelfde munitie kan verschieten als het bekende L7/M68 kanon. De krachtbron is een 6 cilinder dieselmotor en de maximum snelheid op de weg bedraagt 108 km/uur.

ARTILLERIE	F r i t s W e i s f e l t
-------------------	----------------------------------

Toen Johan Groen in zijn jaarverslag de leden opriep ook eens wat voor DE TANK te schrijven en zelfs een paar rubrieken noemde, dacht ik dat een rubriek ARTILLERIE wel wat voor mij zou zijn. Om echter zes keer per jaar een artikel te leveren, leek me niet haalbaar. Als je zoiets op je hebt genomen, moet je het tenslotte ook waarmaken!

In overleg met de redacteur heb ik me nu vastgelegd om drie maal per jaar een artikel over artillerie te schrijven.

DIT GEEFT DUS EEN ANDER LID DE MOGELIJKHEID OM EVENEENS DRIE MAAL PER JAAR EEN ONDERWERP IN RUBRIEKVORM TE BEHANDELEN !!

Zoals veel leden wel zullen weten, bouw ik alleen artilleriemodellen en aanverwante zaken zoals trekkers en munitievoertuigen. Ik heb daarover in de loop der jaren een redelijke hoeveelheid documentatie verzameld.

Ik beperk me daarbij tot gewone artillerie, zo u wilt, veldartillerie en pantserafweergeschut. Omdat er ergens een grens getrokken moest worden, heb ik de luchtdoelartillerie bewust laten zitten.

Ik was van plan per aflevering een bepaald geschut te bespreken en tevens alle voertuigen te noemen waar dit geschut in ongewijzigde of afgeleide vorm op voorkwam. Verwacht van mij geen complete bouwbeschrijvingen, wel denk ik aan tekeningen zoals ik gegeven heb bij de mortar-carriers op US halftrack basis (zie TANK 76).

Voor diegenen die zich wat meer willen verdiepen in deze materie, volgen hieronder enkele algemene boeken over geschut:

- British and American Artillery of W.W.2	Ian Hogg, Arms & Armour Press
- German Artillery of W.W.2	Ian Hogg, Arms & Armour Press
- Gebirgsartillerie	F. Kosar, Motorbuch Verlag
- Infanteriegeschuetze und leicht Geschuetze,	F. Kosar, Motorbuch Verlag
- Steilfeuergeschuetze (alleen Duitse !)	Taube, Motorbuch Verlag

Deze vijf boeken behandelen zeer uitgebreid het in de titel genoemde geschut en de munitie daarvan. Er wordt NIET ingegaan op de voertuigen waarop het is geplaatst.

In de serie "WW 2 FACT FILES", uitgave McDonald & Jane's, (wellicht nog verkrijgbaar bij De Slegte) zijn de volgende titels verschenen:

- Anti-Tank Weapons	- Self-Propelled AT and AA Guns
- Mortars and Rockets	- Infantry, Mountain and Airborne Guns
- Heavy Artillery	- Light and Medium Field Artillery
- Machine Guns	

Meer moderner geschut en raketsystemen worden beschreven in "Artillery of the World" van Christofer F. Foss. Er is een uitgave van 1974 en van 1981.

Ik hoop hiermee een bijdrage te leveren aan de verscheidenheid van artikelen in ons blad. Tot de volgende keer !

MODELBOUW NIEUWS

Gelukkig is er altijd weer nieuws te melden. FRITS WEISFELT meldt de volgende nieuwe uitgaven van Peddinghaus:

Schwere Wehrmachtschlepper in drie versies: gepantserde en ongepantserde cabine en de gepantserde versie met 10-voudige Nebelwerfer en idem met 3,7 cm. FLAK 43; GMC 2 1/2 tonner: cabine voor AFKW353 versie; 3,7 cm PAK voor plaatsing op SdKfz 250/10; Renault AMR-VM 701 verkenningswagen; Renault FT17 met keuze uit vier verschillende torens; Bergingstank M88 of M88A2 (gietharsmodel); M19 2x40 mm SPAA ombouwset of gietharsmodel; blazerpantsering voor Israelische M60; extra pantser voor Israelische M113; PzKw IV: motorruimte + motor; Churchill Mk.IV en Mk.V: torens; M4A3 Sherman: bovendek voor mid-production uitvoering; 152 mm munitie voor M60A2 en M551 Sheridan; Stug III Ausf. B en E: ombouwsets voor twee uitvoeringen; Leopard 1A5: toren.

Zeer zeker voor elk wat wils! Wel attendeert Frits erop dat het meermalen is voorgekomen dat Peddinghaus iets aankondigt, maar dat de werkelijke aflevering soms wel een jaar op zich laat wachten.

R. LOUWES in [REDACTED] attendeert ons op HSM Miniaturmodellbau. Dit bedrijf(je) heeft een interessante collectie ombouwsets in 1:72 voor de Sherman tank, waarmee op basis van de ESCI doosjes 8308 en 8604 circa 25 verschillende versies zijn te bouwen. Hierbij moet gedacht worden aan variaties in het loopwerk (VVSS of HVSS), driedelige of ronde neuzen, rompen en koepels. Alle versies zijn betrekkelijk eenvoudig samen te stellen en behoeven niet al te veel plamuur- en schuurwerk. Soms moeten onderdeeljes zelf worden gemaakt, maar meestal zijn ze aanwezig in het basismodel.

Frits Weisfelt is zo vriendelijk geweest de route naar PEDDINGHAUS voor ons op papier te zetten: De tijdsduur van de reis is vanaf Veenendaal ongeveer 2 uur, waarbij de snelheidslimieten in acht zijn genomen! Kijk in advertenties naar de openingstijden. Vrijdag is de beste dag, vindt Frits, want dan is de winkel zowel 's morns als 's middags geopend.

- Vanaf ARNHEM naar Autobahnkreuz (ABK) OBERHAUSEN, op 53 km. na de grens is er een benzinstation;
- Op ABK OBERHAUSEN richting DORTMUND aanhouden;
- Op ABK DORTMUND NW richting HAGEN aanhouden;
- Op ABK HAGEN richting ISERLOHN en dan de Autobahn geheel uitrijden. Waar de Autobahn ophoudt, ligt HEMER
- Weg volgen, bij verkeerslichten ri. Zentrum, dan voorrangsweg volgen tot station. Na station links, de omhooglopende is de OSTENSCHLAHstrasse, waar op nr. 9 de winkel van Peddinghaus is. Parkeren tegenover de winkel. Daar is naast de weg een parkeerplaats.

HSM AKTUELL

HSM Miniaturmodellbau
Vertriebsstelle Nord
Weddinger Straße 19
3387 Vienenburg 2
OT Immenrode

HSM Miniaturmodellbau Neuheiten 1/35

HSM 35/01	M48A1 Wannenoberteil + Kleinteile, Spitzenqualität	69,90 DM
HSM 35/05	Schwerer Ladungsträger Borgward BIV ausf.C Kompletter Bausatz in absoluter Spitzenqualität, 235 Bauteile, davon 162 aus Plastikspritzguß (Kette) Fahrwerk aus Zinnguß. Dieser Bausatz übertrifft alles was Sie bis jetzt an Modellen gesehen haben.....	128,90 DM
HSM 35/10	Turm für KW-85 mit gedrehtem Alurohr	48,90 DM
HSM 35/11	Turm für KW-1s mit gedrehtem Alurohr	44,90 DM
HSM 35/12	Motorabdeckung und Wannenteile für KW-85,1s,8s	34,90 DM
HSM 35/13	Laufrollensatz späte Ausführung für KW-85,1s,8s,SU-152	32,00 DM
HSM 35/14	Blende und Rohr für KW-8s	22,90 DM
HSM 35/15	KW-I Turm Modell 41 'Tankograd' mit gedrehtem Alurohr ...	46,90 DM
HSM 35/16	KW-I Turm Modell 39 mit gedrehtem Alurohr	46,90 DM
HSM 35/17	KW-85,1s,8s Laufrollensatz frühe Ausf	32,00 DM
HSM 35/18	SU-152 Umbausatz.....	75,00 DM
HSM 72/01	M4 Sherman Umbausatz M4A3E2	22,90 DM
HSM 72/02	M4 Sherman Wannenoberteil Coposmit	16,90 DM
HSM 72/03	M4 Sherman Wannenoberteil Early	16,90 DM
HSM 72/04	M50 Supersherman Turm	9,90 DM
HSM 72/05	M48A1 Umbausatz (Wannenoberteil + Kleinteile)	26,90 DM
HSM 72/06a	M4 Wannenoberteil A2 mit 47 Grad Bugplatte	16,90 DM
HSM 72/06b	M4 Wannenoberteil A2 mit 60 Grad Bugplatte	16,90 DM
HSM 72/07	M4 Wannenoberteil A1 frühe Ausführung	16,90 DM
HSM 72/08	M4 Sherman Umbausatz M4A4	ca 34,90 DM
HSM 72/09	M4 Sherman früher 75mm Turm	11,50 DM
HSM 72/10	M4 Sherman 76mm Turm T23	9,90 DM
HSM 72/11	M4 Sherman Firefly Turm	11,50 DM
HSM 72/12	M4 Sherman HVSS Laufwerk	ca 29,50 DM
HSM 72/13	M4 Sherman Bergepanzer Umbausatz M 32	ca 24,90 DM
HSM 72/14a	M50 Wannenoberteil A1 mit Israelischer Motorabdeckung ...	16,90 DM
HSM 72/15a	M51 Wannenoberteil	16,90 DM
HSM 72/17	Bergepanther Umbausatz	ca 29,90 DM
HSM 72/18	M4 Sherman Getriebegehäusesatz je 1x dreiteilig, runde Nase, Jumbo aufgedickt	14,90 DM
HSM 72/20	M4 Wannenoberteil A3 mit Sandsackpanzerung	18,90 DM
HSM 72/21	M4 Laufrollensatz späte Ausf. ohne Durchbruch	9,90 DM
HSM 72/22	M4 Sherman Turm mit 105mm Haubitze	11,50 DM
HSM 72/23	M4 Sherman Wannenoberteil A3 frühe Ausführung	16,90 DM
HSM 72/24	Panther Schmalturm für ausf.F	ca 12,50 DM
HSM 72/25	Panther Wannenoberteil Ausf. G	ca 12,50 DM
HSM 72/26	Jagdpanzer IV Zwischenlösung	ca 18,90 DM
HSM 72/27	Sturmgeschütz IV Umbausatz	ca 22,90 DM
HSM 72/28	M10 Umbausatz	ca 26,90 DM
HSM 72/29	M36 Umbausatz	ca 26,90 DM
HSM 72/30	s.W.S Schwerer Wehrmachtsschlepper ungepanzert	ca 65,00 DM
HSM 72/31	s.W.S Schwerer Wehrmachtsschlepper halbgepanzert	ca 65,00 DM
HSM 72/32	s.W.S Vollgepanzert mit 15cm Zehning	ca 69,00 DM

MODELBESPREKING

Model : Kugelblitz
Fabrikant : Francois Verlinden

Als Panzer IV-fanaat kom je op een gegeven ogenblik te staan voor de bouw van een Kugelblitz. Als eerste kijk je dan of zo'n model niet zelf te bouwen is. Er zijn tekeningen en foto's genoeg, maar het geduld (en de ervaring) ontbreekt op zo'n moment. Als tweede alternatief was er het vacu-model van Schmidt, maar aangezien dit model nergens op leek, en dus zeker niet op een Kugelblitz, werd de bouw van de Kugelblitz uitgesteld. Ik was dus ook erg toen ik zag dat Verlinden het model had uitgebracht (d.w.z. de koepel). Het model voldoet wat mij betreft aan de eisen.

Er zullen waarschijnlijk modelbouwers onder u zijn die zich afvragen wat ook alweer een Kugelblitz was. Daarom hier even de geschiedenis. Op zoek naar een goede oplossing voor mobiel luchtafweergeschut op het onderstel van een Panzer IV, stuitte de Duitsers steeds op het probleem van de onvoldoende bescherming voor de bemanning van de Flakpanzers.

De Möbelwagen gaf bij neergeklapte zijkanten bijna helemaal geen bescherming, bij de Wirbelwind werd dit probleem enigszins opgelost, maar er kon toch van bovenaf nog van alles in de toren terecht komen. De oplossing werd gebracht door de Kugelblitz. Dit was het eerste geheel gesloten Flakpanzermodel met een bewapening van twee 3 cm. Mk.103 kanonnen. In de toren zaten drie bemanningsleden en in de romp was nog plaats voor de bestuurder en de radioman.

Er zijn vijf van deze Flakpanzers "Kugelblitz" gemaakt. Ze werden ondergebracht bij de "Panzer-, Flak-, Ersatz- und Ausbildungs- abteilung op het oefenterrein Ohrdruf/Thüringen. Er hebben dus werkelijk van deze Flakpanzers rond gereden, er zijn echter nauwelijks foto's bekend van Kugelblitzen in actie. Volgens sommige bronnen schijnt er in Engeland nog een Kugelblitz toren te staan (maar waar?).

Aangezien mij geen foto's bekend zijn van Kugelblitzen met een onderstel, is hier volgens mij, zoals bij zoveel Duits materieel, weer van alles mogelijk. In het Spielberger boek over de Panzer IV wordt de Kugelblitz-toren afgebeeld op een J-onderstel. Dit kan goed mogelijk geweest zijn, aangezien dit model omstreeks het verschijnen van de Kugelblitz uit de fabrieken rolde. Het enige punt wat dit tegen spreekt, is het verwijderen van de torenaandrijving bij het J-model, maar dit kan op een andere manier opgelost zijn.

Ik heb voor mijn Kugelblitz dus gekozen voor het J-onderstel, maar een H-onderstel is ook mogelijk (wie weet hier meer over?).

Nu de toren zelf: om deze op het onderstel te zetten, is het nodig de torenring te vergroten. Dit is makkelijk te doen, waarna de toren geplaatst kan worden. Bij het model zit een duidelijke tekening met aanwijzingen voor het aanpassen van de torenring.

De enige "fout" die ik heb kunnen ontdekken, is het luik bovenop de toren. Het model is uitgevoerd met een ééndelig luik, terwijl op foto's is te zien dat dit een tweedelig luik moet zijn. Deze fout kan verholpen worden door tegenover de bestaande scharnieren twee extra scharnieren te plaatsen en in het midden van het luik een inkeping te maken.

De loop van beide kanonnen moet nog worden uitgeboord. De beide mondingsremmen zijn zodanig gemonteerd dat de uitstromende gassen elkaar niet tegenwerken (zie foto's). De hijsogen aan de zijkant van de toren zijn gemaakt van Evergreen plastic staaf en met secondenlijn op hun plaats gelijmd.

Samenvattend kunnen we dus stellen dat er een goed model op de markt is gekomen, dat bij modelbouwers niet mag ontbreken in de Panzer IV-serie. Het is eind september 1989 op de markt gebracht en kost ongeveer f. 30,=

Bovenstaande bespreking is van de hand van Wim Visser uit Utrecht. De redactie

kwam in het Amerikaanse blad Military Modeller nog de volgende informatie tegen:

Op 4 november 1944 werd de Duitse Generale Staf door middel van een aantal foto's voor het eerst geïnformeerd over het Kugelblitz (= bolbliksem) luchtdoel programma. Het was een uniek systeem, in dier voege dat het een geheel gesloten luchtdoeltoren was, gemonteerd op het onderstel van de Panzer IV. Het leger had Daimler-Benz opdracht gegeven voor het ontwerp. Als bewapening voor de Kugelblitz werd gekozen voor twee Type 103 3 cm. automatische kanonnen, gefabriceerd door Rheinmetall-Borsig. Deze werden reeds in enkele types jachtbommenwerper gebruikt als anti-tankkanon en waren door hun hoge vuursnelheid geschikt om verder te worden ontwikkeld als luchtdoelwapen. Oorspronkelijk was het ontwikkeld voor de Messerschmidt Me 262 straaljager en dankzij zijn compacte afmetingen en de bandtoevoer van de munitie, was het zeer geschikt om in een gesloten toren te worden ingebouwd.

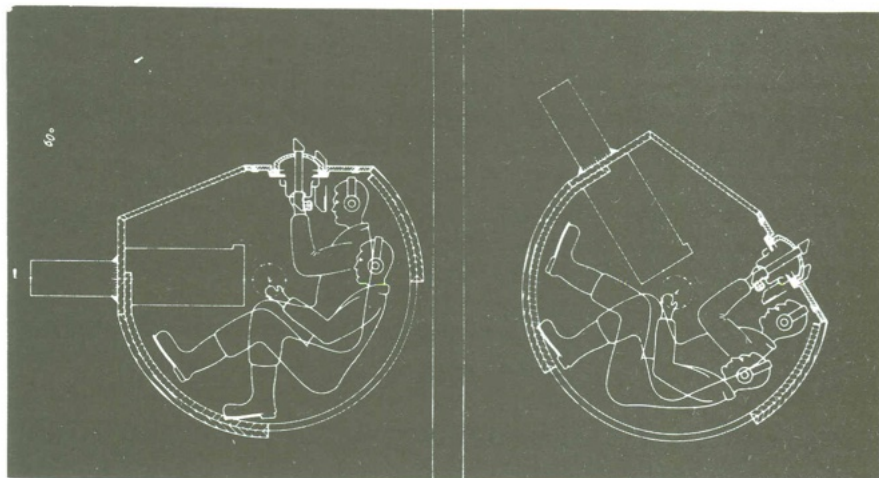
De Kugelblitz toren bestond uit een bolvormige behuizing met een afgeplatte bovenkant, waarin de twee 3 cm. Mk. 103/38 kanonnen waren gemonteerd en die ruimte bood aan een bemanning van drie personen.

In Legerpublicatie nr. 761, eind 1944, werd de invoering van de Kugelblitz in actieve dienst aangekondigd. De officiële aanduiding werd Flak PzIV MK103 Zwilling (Kugelblitz).

Het plan was dat hij vanaf januari 1945 de "Ostwind" lichte luchtafweer tank zou vervangen (een Panzer IV onderstel met een 3,7 cm. Flak 43 kanon). Per maand zouden er dertig worden gebouwd. Door geallieerde bombardementen en gebrek aan onderdelen en materialen werd dit echter niet gerealiseerd.

Literatuur: Der Panzerkampfwagen IV und seine Abarten - Spielberger
Deutsche Flakpanzer bis 1945 - Spielberger
The Panzerkampfwagen IV - Brian Perret
Military Modeller, februari 1990

Wim Visser,

DE KLEUREN VAN AMERIKAANSE MILITAIRE VOERTUIGEN

Frits Weisfelt

DEEL 1: Periode 1920-1945

In het onderstaande artikel worden STANDAARDKLEUREN met HOOFDLETTERS aangegeven, de overige kleuren alleen onderstreept.

A. De vooroorlogse periode.

Normaal waren alle tactisch gebruikte voertuigen mat OLIVE DRAB en alle overige (administratieve) voertuigen glanzend OLIVE DRAB geschilderd. Het kwam echter dikwijls voor dat commandanten hun voertuigen "mooi glanzend" wilden hebben en daartoe de matte OD-verf met glansverniss lieten behandelen. Dit werd zelfs (in 1928) officieel goedgekeurd.

Alle voertuig-interieur-oppervlakten waren Light Gull Gray 26440. Deze kleur werd in 1941 vervangen door Gloss White.

Als camouflage werden op het egale OD soms vlekken van No.5 EARTH BROWN aangebracht. Bij oefeningen in het zuiden van de V.S. bleek de OD-kleur wel wat te donker te zijn: een groot deel van het voertuig werd daarom geleverd met No.6 EARTH YELLOW. De vast in het zuiden gestationeerde voertuigen waren geheel EARTH YELLOW met een camouflage van Light Gray. Soms werd i.p.v. Light Gray ook de interieurverf Light Gull Gray gebruikt.

B. 1940/1942 Voertuigen bestemd voor het Britse leger in Noord-Afrika.

Tanks en andere voertuigen, bestemd voor het Britse 8e Leger, werden afgeleverd in de kleur Light Earth, waarschijnlijk voorgeschreven door de Britten. Onzeker is of deze kleur over het OD werd gespoten of reeds tijdens de fabricage in de fabriek werd aangebracht. De Britten noemden deze kleur overigens "Light Sand".

C. Tijdvak WW2, 1941/1945

In 1941 werden 12 STANDAARDKLEUREN vastgesteld. De meeste hiervan waren overigens al jaren in gebruik. De kleuren waren:

No 1 LIGHT GREEN	34151	No 7 LOAM	34086
No 2 DARK GREEN	34102	No 8 EARTH RED	30117
No 3 SAND	30277	No 9 OLIVE DRAB	34087
No 4 FIELD DRAB	30118	No 10 BLACK	37038
No 5 EARTH BROWN	30099	No 11 FOREST GREEN	34079
No 6 EARTH YELLOW	30257	No 12 DESERT SAND	30279

Hoewel deze kleuren dus vastgesteld waren en vastgelegd in de Federal Standard no. 595 a Colors, werden aan de diverse voertuigfabrikanten geen bussen kant en klare verf geleverd, doch alleen kleurpigmenten met mengrecepten, zelf te mengen door de fabrikant. Dit systeem bleef tot 1945 van kracht.

Naast kleurverschillen door verkeerd mengen, bleek ook een van de olive drab pigmenten sterk te lijden onder weersomstandigheden, met als gevolg dat de bruin-groene OD-tint vrij vlug overging in een donkere, enigszins grijzig groene kleur. Hierdoor ontstond verwarring omtrent de juiste tint van olive drab.

In oktober 1942 gaf het Corps of Engineers twee Field Manuals uit, namelijk FM 5-20 en FM 5-21. Hierin werden voor diverse klimaatomstandigheden verschillende camouflage-schema's gegeven:

- . gematigd: olive drab met donkere vlekken;
- . arctic : wit met een enkele donkere vlek;
- . woestijn: No 12 DESERT SAND met No 6 EARTH YELLOW en hierop donkere vlekken.

Voor de donkere vlekken kon worden gekozen uit de kleuren No's 2, 4, 5, 7, 8 en 10.

Aangezien olive drab ook in de V.S. als hoofdkleur gold, werd bepaald dat alle voertuigen door de fabrikanten zouden worden afgeleverd in egaal OLIVE DRAB.

Hoewel er dus officieel camouflagekleuren waren voorgeschreven, zijn er drie redenen waarom we bijna nooit gecamoufleerde tanks e.d. op foto's zien:

1. Het camoufleren van voertuigen was geen zaak van de gebruikende onderdelen doch van de Engineer Camouflage Battallions van het Corps of Engineers. Deze bataljons hadden als hoofdtaak het camoufleren van vaste opstellingen zoals artillerie en hoofdkwartieren. Voertuigen kwamen op de tweede plaats. Alleen de Cambats hadden de beschikking over camouflageverf;
2. De verliezen aan tanks en andere voertuigen waren vrij groot, er was gewoon geen tijd om de vervangende voertuigen te camoufleren;
3. De in NW-Europa gebruikte camouflageverven waren allen vrij donker van kleur. Wellicht komen de "grijstinten" daarvan, zeker op vuile tanks, zo met elkaar overeen dat er geen camouflage meer is te zien.

Verdeeld over de verschillende "strijdtonelen" waren de kleuren als volgt:

A: Noord-Afrika en Tunesie

Aan de operaties in Noord-Afrika deden de 1st en 2nd Arm. Division mee. Toen de FM 5-20 uitkwam, was de 1st Arm. Div. al ingescheept en stond de 2nd "op de kade". Beide divisies uiteraard met voertuigen in OLIVE DRAB.

In het begin ging dat goed, want het stof in Marokko en Algerie en de zon verbleekte het OD redelijk, maar toen de gevechten in Tunesie "menens" werden, werd een betere camouflage gezocht. Geschikte verf daarvoor was er niet, dus werd modder gebruikt. Aangezien de modder daar rood/roze van kleur is, kwam zo de "kleur" Desert pink tot leven. Geen verf dus, maar Tunesische modder, die op een model uit die tijd niet mag ontbreken !

NB: het Desert Pink van de USAAF was in werkelijkheid FS 30279, dus gelijk aan No 12 DESERT SAND: de luchtmacht had nu eenmaal betere bevoorradingskanalen !

B: Sicilie

Er was tijd beschikbaar om te camoufleren en dat is ook duidelijk te zien op foto's van bijvoorbeeld parades in Noord-Afrika. De landing op Sicilie had als codenaam Operatie Husky. Speciaal hiervoor werden camouflage-schema's opgesteld (in Operational Memorandum 34, March 1943). Als hoofdkleuren werden No 6 EARTH YELLOW en No 8 EARTH RED gekozen, te gebruiken op de OD ondergrond.

Kleurenfoto's en archiefgegevens van de 2nd. Arm. Div. geven aan dat alleen No 6 EARTH YELLOW is gebruikt.

C: Italië en NW-Europa

In juli 1943 werden nieuwe camouflagevoorschriften uitgegeven: de FM 5-20B en TM 5-267. Hierin werden weer voor de verschillende klimaatgebieden schema's voorgeschreven. Voor Europa was dat: zwarte strepen en vlekken op OD ondergrond.

Voor zover de Cambats daartoe de gelegenheid kregen, werd dit schema consequent toegepast. Dit blijkt ook uit de schaarse kleurenfoto's en uit archieven van de Cambats. Het meest actieve bataljon was het 602e, dat in 1944/45 in NW-Europa dienst deed. Bijna altijd werden BLACK of EARTH BROWN toegepast.

D: Pacific

De tanks van de US Army eenheden waren nooit gecamoufleerd, ze waren en bleven OLIVE DRAB.

Amphibietanks (LVT's) waren in het begin Pale Blue, in 1945 altijd OLIVE DRAB.

De voertuigen van het US Marine Corps (USMC) werden uiteraard ook in OD afgeleverd, hoewel de eigenlijke kleur volgens de USMC voorschriften Dark Forest Green moest zijn, ook wel USMC Green 33 genoemd. Slechts enkele voertuigen werden overgespoten.

In 1945 gebruikte het USMC voor camouflagedoeleinden diverse kleuren: zand, roodbruin, grijs en lichtgroen, waarvan de eerste twee het meest werden gebruikt. De herkomst van deze kleuren is duister en dus ook de juiste tinten. Ook de LVT's kregen zowel op het Pale Blue als op het OD "likken" grijs, zand en roodbruin.

ALGEMENE KLEUREN

Alle interieurs waren vanaf 1942 in Gloss White uitgevoerd. Vloeren waren voorzien van een zwarte "matting" of zwart of OD geverfd. De meest gebruikte grondverf was Green Zinc Chromate, soms ook (vnl. voor aluminium) werd het gele Zinc Chromate Primer gebruikt. De zeildoeken huiven van vrachtwagens e.d. werden ook OD uitgevoerd, doch waren altijd lichter van kleur.

De volgende tabellen geven de bovenvermelde kleuren, met hun FSC-nummers, het voor zover bekende Humbrol-mengrecept en een zgn. referentiekleur. Deze kleur heeft exact de goede tint en kan dus bij het mengen als leidraad dienen.

TABEL 1: US ARMY STANDARD COLOURS 1941

No	Kleurnaam	FSCnr	Humbrolrecept	Referentieverf
1	LIGHT GREEN	34151	H 151	H 151
2	DARK GREEN	34102	HU 8 en HSw 1	HU 8
3	SAND	30277	H 187	H 187
4	FIELD DRAB	30118	H 142	H 142
5	EARTH BROWN	30099	???	DBI CAA 9
6	EARTH YELLOW	30257	H 63 + 34, 5:1	HG 7 (satin)
7	LOAM	34086	H 108	H 108
8	EARTH RED	30117	H 24 + 29 + 70, 2:3:5	Modelmaster 1701
9	OLIVE DRAB	34087	???	TAMIYA XF 62 1)
10	BLACK	37038	H 33 + 67, 1:1	Revell 9 2)
11	FOREST GREEN	34079	H 116 + 155, 8:9	Modelmaster 1710
12	DESERT SAND	30279	???	DBI CAA 2

- 1): sterk verweerd Olive Drab komt overeen met H 66
- 2): echt mat zwart is veel te hard voor modelbouwdoeleinden.

TABEL 2: Overige gebruikte kleuren

Kleurnaam	FSCnr	Humbrolrecept	Referentieverf
Light Gull Gray	26440	H 129	H 129
Gloss White	17875	H 130, werd gelig in het gebruik	
Light Gray	36329D	H 87	H 87
Light Earth	geen	H 94	H 94
Desert Pink	geen	H 60 + 61 + 63, 1:2:3	geen
Green Z. Chrom.	34226D	H 78	H 78
Z. Chrom. Primer	33481	H 81	H 81
Pale Blue	geen	H 144	H 144
Dk. Forest Green	geen	HP 5	HP 5
Zeildoek OD	geen	H 155	???

MODELBOUW

CARRIER, BREN No. 2, Mk. I en II

De ontwikkeling van de Britse carriers, van het eerste type VA-D50 in 1934 tot de bekende Universal Carrier in 1940, is uitgebreid beschreven in de TWENOT-jubileum-uitgave, verschenen in 1986.

Een van de types in deze reeks was de Carrier, Bren No. 2 Mk.I (en later Mk. II), een versie die betrekkelijk gemakkelijk gemaakt kan worden uit de Tamiya doos van de Universal Carrier. We volgen de verschillende fasen van de bouwbeschrijving:

Fase 1: de delen B28 en B29 bijsnijden zoals aangegeven op de tekening. Daarna deze fase verder uitvoeren, waarbij B24 wordt weggelaten, evenals de linker C16. De rechter C16 aanbrengen zoals aangegeven.

Fase 2: uitvoeren, C18 weglaten.

Fase 3: de motorkap en luchtinlaat-behuizing aanpassen, hetzij door de onderdelen uit de doos bij te werken met plastic card na de details te hebben verwijderd, hetzij door van plastic card geheel nieuwe te maken. Denk om de nieuwe klinknagels ! Snij daarna C3 gelijk met de spatborden en breng C17, A21, B19 en B20 aan.

Fase 4-6: uitvoeren zoals aangegeven, behalve de trekhaak (C6, C7, D32, D33 en D34, deze kunnen bij de reservedelen).

Fase 7: alleen het achterpaneel aanbrengen. De gereedschapskist C15 komt op het rechterspatbord (zie foto's). De andere onderdelen kunnen bij de reservedelen.

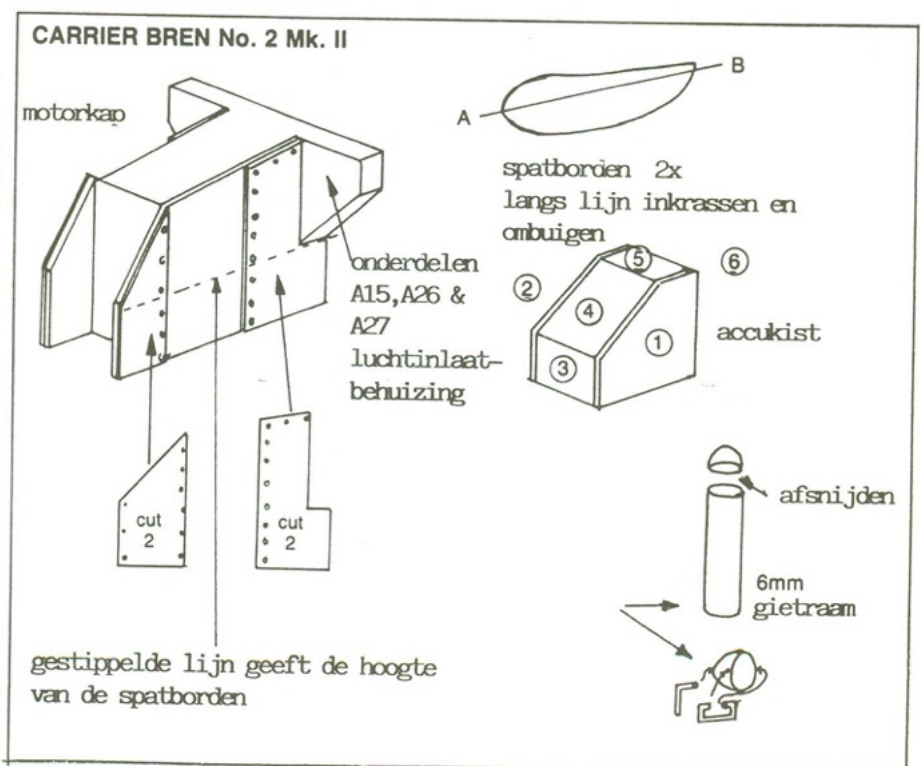
Fase 8-10: de opgegoten bedrading op C15 verwijderen (wegschrappen met het hob-bymes), de gaten voor het reservewiel en voor de haken voor de sleepkabel op het frontpaneel C13 opvullen met putty. Na het uitharden glad schuren. Deze fasen verder uitvoeren conform de bouwbeschrijving.

Fase 11 en 12: maak de bren mitrailleurs zoals aangegeven, maar let op de nieuwe positie van D38, bovenop de luchtinlaat-behuizing, recht achter het hoofd van de bestuurder. De boegmitrailleur zit op zijn normale plaats. In plaats van een bren mitrailleur werd ook wel een Boys anti-tankgeweer gebruikt. De achteruitkijkspiegel kan op de hoek van het bestuurderscompartiment worden geplaatst. Denk er om dat op de oorspronkelijke bevestigingsplaats (B28) het gaatje dichtgemaakt moet worden. All kan nu ook geplaatst worden, evenals D17 dat een plaatsje krijgt op het spatbord. De overige onderdelen gaan weer "in reserve-opslag".

Detaillering en afwerking

Nu is het tijd voor de verdere detaillering en afwerking. Als eerste wordt met behulp van de tekening van dun plastic card een accubergplaats gemaakt en achterop het voertuig gezet. Vervolgens wordt deze met twee plastic strips verbonden met de motorkap (zie foto's).

Ook moeten de koplampen geplaatst worden. Ze zijn van hetzelfde type als op de Matilda tank en het is dus het makkelijkste om deze te gebruiken. Zijn deze niet beschikbaar, dan moeten ze zelf worden gemaakt. Het ene eind van een stukje gietraam met de juiste doorsnede (6 mm.) rond schuren. Vervol-

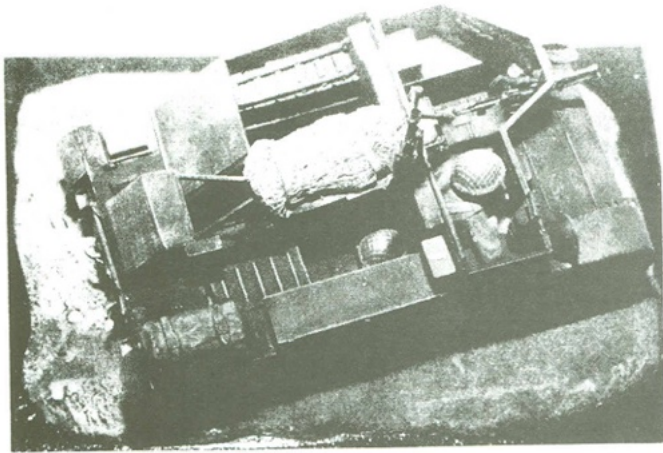
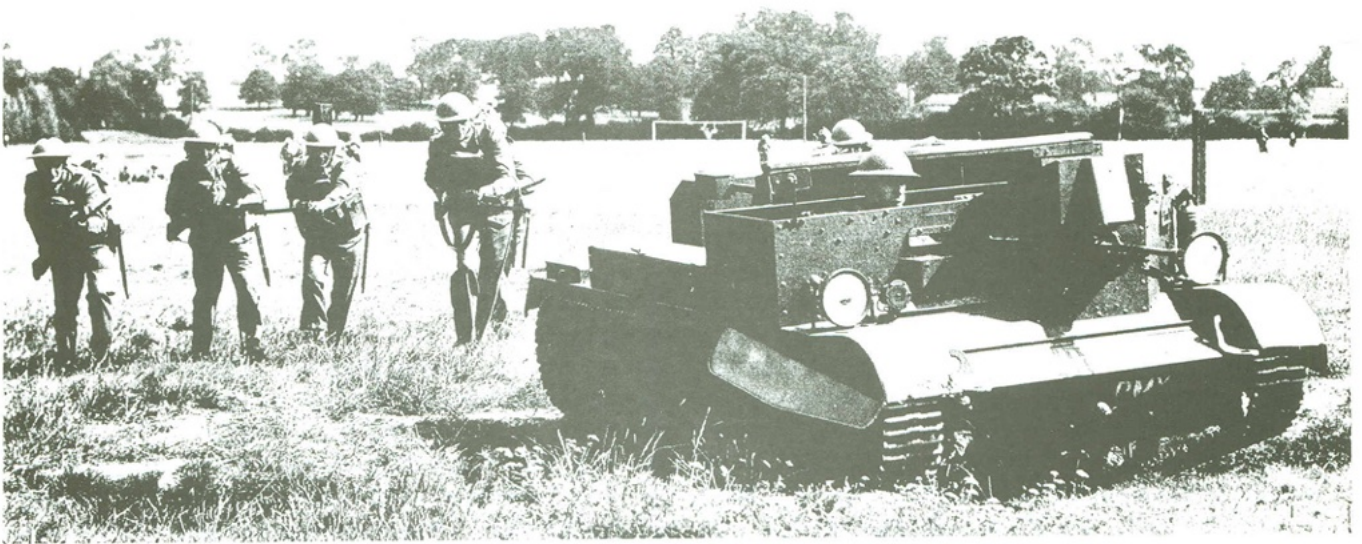
gens de gaatjes boren voor de klampen en de stroomdraad en daarna de "lamp" van het gietraam afsnijden. De klampen en de stroomdraad maken van dun plastic staaf, uitgerekt gietraam of koperdraad van de juiste dikte en de lampen op hun plaats lijmen.

Verdere detailleringen kunnen toegevoegd worden in de vorm van een opbergkist, een opgerold camouflagenet, gereedschap, brandblusapparaten, munitiekisten, uitrustingsstukken, etc.

Carriers van dit type zijn gebruikt in Engeland en Frankrijk (1940) en in de woestijn. Voor een Europese uitvoering kunnen de kleuren British Army Deep Bronze Green (HP4) of Humbrol nr. 75 worden gebruikt. Voor de kussens van de zitplaatsen zijn HM19 of Humbrol nr. 62 goede kleuren. De brandblusapparaten zijn niet rood maar koperkleurig.

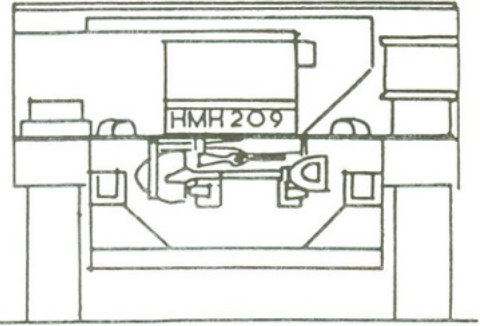
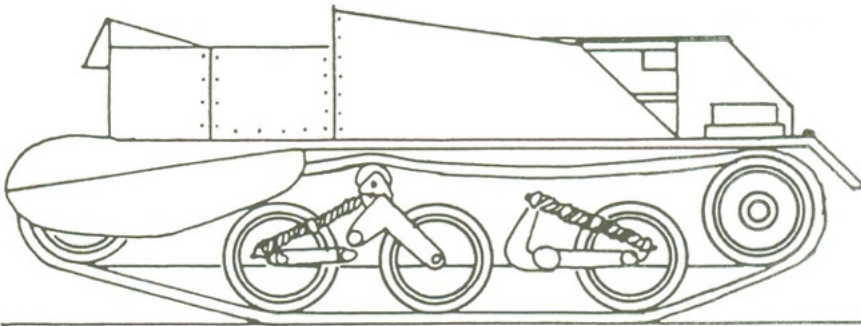
Bron: TAMIYA Model Magazine International

=====

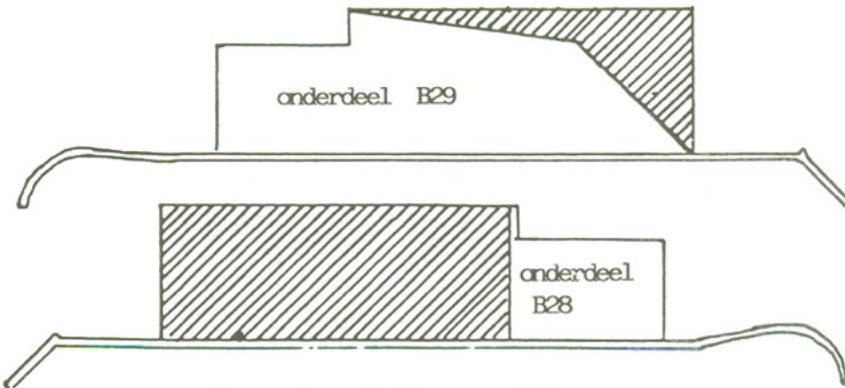
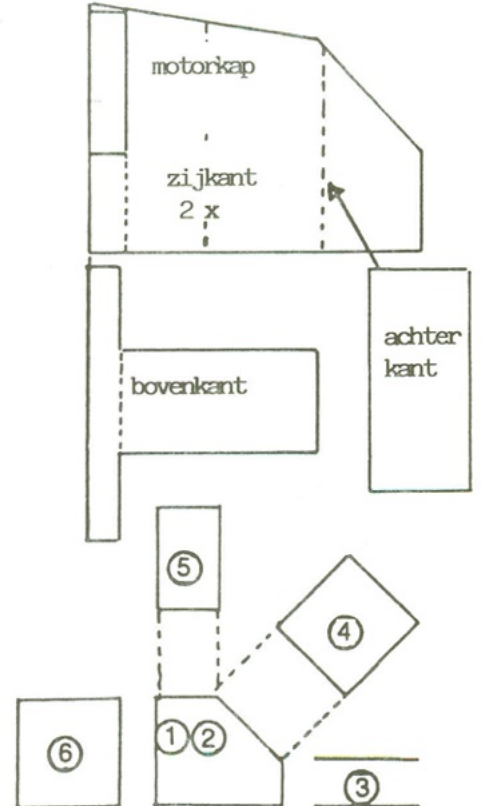
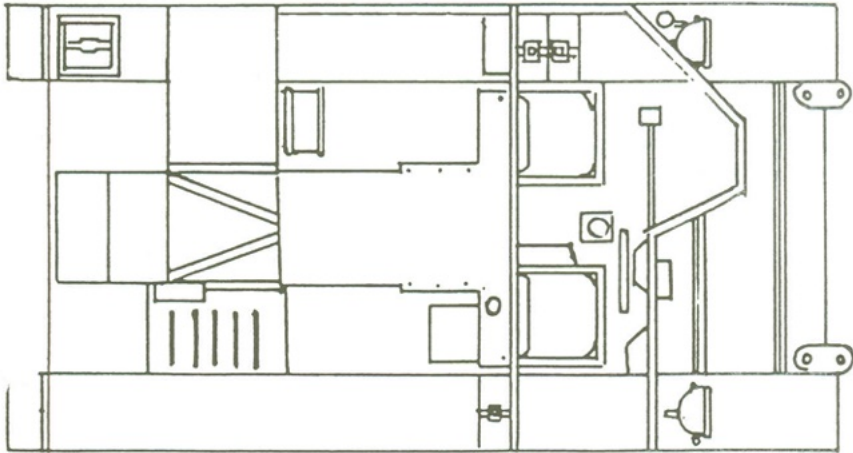
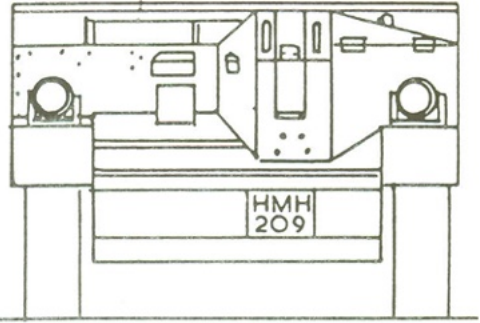
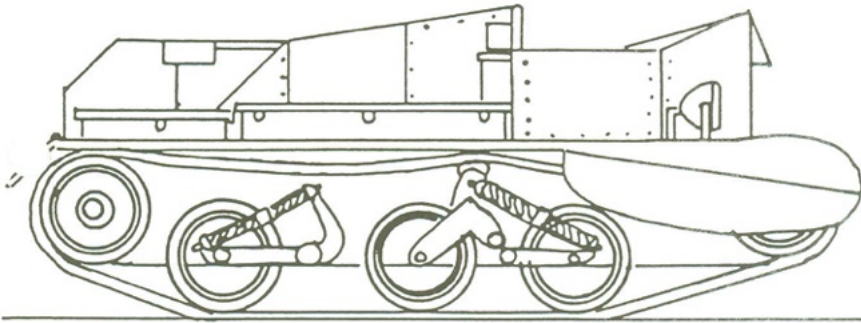

CARRIER BREN No. 2 Mk. II

rupspanen en wielspaken weggelaten voor de duidelijkheid

MODEL BESPREKING

Model : V150 81 mm. MORTAR CARRIER
Fabrikant : Francois Verlinden
Prijs : f. 83,50 (bij Netten, Gorinchem)
Door : Frits Weisfelt

"A model for the discriminating modeller !"

Om nu maar meteen met discrimineren te beginnen: dit model is GEEN V150 81 mm. Mortar Carrier !!

Op al mijn foto's waar de 81 mm Mortar Carrier is afgebeeld, o.a. Jane's Armour & Artillery, uitgave 86/87, blz. 457, bezit de Mortar Carrier een verhoogde opbouw op de romp. Deze opbouw is (in 1:35) 8 mm. hoog en de mortier steekt hier enige milimeters bovenuit.

Wie overigens denkt, zoals ik dacht, een model met open luiken en een mortier erin te kunnen bouwen, komt bedrogen uit. Het geheel is een massieve romp !

Verder is er op het model n.m.m. niets aan te merken. De afmetingen zijn goed en de oppervlakte-afwerking is zeer scherp en volgens foto's uitgevoerd. Dus een goed model, waarbij het alleen verschrikkelijk jammer is dat, waarschijnlijk door onvoldoende research, zo's fout werd gemaakt. Doch wanhoop niet, op een vrij eenvoudige wijze is dit model wel goed te maken. Dat gaat als volgt:

maak een bovenplaat, 1 mm. dik, 42 mm. breed en 53 mm. lang. Bouw hierop volgens het Verlinden voorbeeld 2 luiken over de volledige lengte. Denk om de 2 mm. ruimte tussen luiken en bovenplaat. De luiken worden dus samen 38 x 49 mm. Als dit klaar is, door middel van blokjes deze bovenplaat 7 mm. boven het bovendeck vastzetten en hierna de zijwanden, voor- en achterzijde van dun plaat op het bovendeck en tegen de zelfgemaakte bovenplaat vastlijmen. Denk erom dat de bovenopbouw duidelijk steiler loopt dan de rompzijwanden.

.....

MODELBOUWTIP:

Het nabootsen van gegoten onderdelen op gepantserde voertuigen.

Op sommige modellen ontbreekt het typische patroon dat aanwezig is op gegoten onderdelen van gepantserde voertuigen. De Italeri M4A1 Sherman is hier een goed voorbeeld van. Op dit model zijn de romp en de koepel, die allebei gegoten zijn, glad. Op de Tamiya M4A3 Sherman is het patroon (op de koepel) goed weergegeven.

In het januari 1990 nummer van Fine Scale Modeller stond een techniek om dit patroon op voertuigen aan te brengen. Voor iedereen die dit nummer niet heeft, wil ik hier duidelijk maken hoe het patroon aan te brengen is.

In het betreffende artikel werd aangeraden dunne putty te gebruiken, maar met dikke modelbouwlijm gaat het ook. Smeer eerst een gedeelte van het gegoten onderdeel in met lijm/putty en wacht even tot het begint te drogen. Pak dan een kwastje (een kwastje uit een lijmpotje werkt erg goed) en maak hiermee korte streepjes in de lijm/putty. Deze streepjes moeten niet veel langer zijn dan 1 tot 1 1/2 cm en moeten een beetje onregelmatig gevormd zijn. Als de lijm/putty weer terug zakt, zodat het oppervlak weer bijna glad wordt, is de lijm/putty nog te nat, dus even wachten en weer opnieuw streepjes trekken. Als de streepjes zichtbaar blijven, is het goed. Je kunt dan een andere plek op het model gaan insmeren en behandelen.

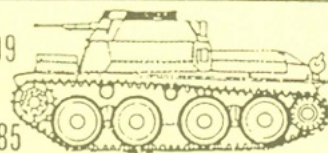
Kijk eerst op foto's of en waar er zo'n patroon aanwezig is en hoe de lijnen lopen.

Jakko Westerbeke.

ROB DE JONG

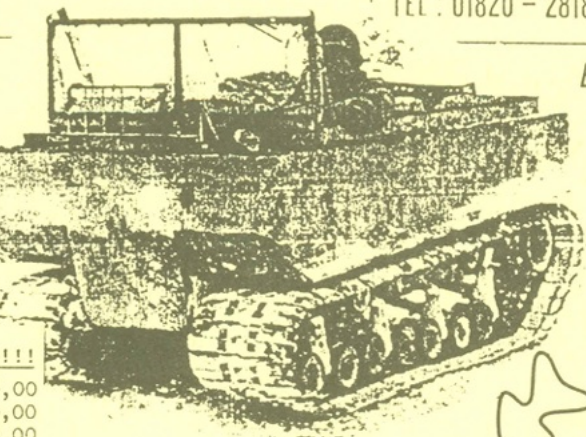
DE SUPERDETAALLIJST

VRIJHEIDSLAAN 199
2806 KJ GOUDA
TEL : 01820 - 28185

SOVEREIGN MODELS

Sturmgeschütz Ausf. C-
en D.....f 154,95
SdKfz 231 pantserwagen
6-wielig.....f 120,00
Humber MK 1...f 92,50
Daimler.....f 120,00

**BINNENKORT BY ONS
VERKRYGBAAR**
ALBY-en-DES mo-
dels, EUROKIT
BEL VOOR INFO !

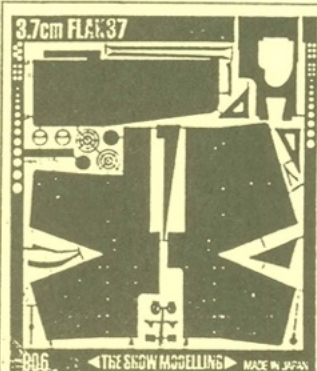
MODEL KASTEN ++AANBIEDING++AANBIEDING++!!!

1 Panther rupsbanden.....f 45,00
2 Tiger II rupsbanden.....f 55,00
K15 PzKpfw IV (laatste productie)f 45,00
K20 SdKfz 7, dit setje omvat de
rupsbanden en de correcte
loop-en-aandrijfwielen.....f 69,95
E-1 Ets-setje met details voor de
SdKfz 223 van Tamiya.....f 15,95
101 Achtung Panzer, een boek vol
tekeningen en photo's van de
PzKpfw IV.....f 69,95
102 Panzers in Samour.....f 44,95

M-29 WEASEL NU VOOR 89,95

LAATSTE NIEUWS VAN ADV/AZIMUT

M8 en M20 US. pantserwagen
Büssing 4,5 ton Duitse truck
Bofors luchtdoelkanon + 5 man

ADV-AZIMUT models NIEUWE MODELLEN!!

35025	US. M29 Weasel	f	94,95
35301	Duitse 8cm Gr.W. 34 met munitie en munitiekoffers	f	15,95
35303	SdKfz 234/4, een detailsetje voor het nieuwe model van Italeri	f	19,95
35304	PzKpfw IV Late accessoire set	f	20,50
	PzKpfw IV Ausf. J, een conversie voor het Tamiya model	f	38,95

SHOW MODELLING, super ets-setjes uit Japan

003	VW Kubelwagen (Italeri).....f	19,95
004	SdKfz 222 pantserwagen.....f	19,95
005	SdKfz 7/1 en 7/2 Half track...f	30,95
006	37mm Flak 36/37 schilden....f	21,00
007	Tiger I late version voor de nieuwe Tamiya kit.....f	25,50
008	PAK 35/36 schild voor de 37mm AT-Gun van Tamiya (nieuw)....f	17,95
009	SdKfz 250 Half track (Tamiya)f	?

vraag vrijblijvend onze prijslijst van ADV/AZIMUT aan - tel: 01820 - 28185

MIL. KITS VAN: TAMIYA - ITALERI -
AIRFIX - REVELL - ESCI - ROCO 1:87 -
MAAG 1:43 EN 1:50 - SOLIDO - REX -
ELIGOR. - BRITAIN - VERLINDEN PROD.

Speelgoed Otten

MINIATUUR-ALTC SPECIALIST

J. HUIZINGALAAN 204 AMSTERDAM

020-150221

